

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás	
		Tárgy	
	Szerző <i>Magyar Elemér</i>	725.091	
	Cím <i>Ujpestről Ujpestre</i>	Hely	
	Forrás: <i>Pesti hírlap</i>	Idő	"1913"
	<i>Bp.</i>	<i>1913</i> <i>III/15</i>	Személy

Ujpestről Ujpestre.

Ujpest r. t. város csillagzata kétségtelenül a fővároshoz való becsatoltatás jegyében áll. Nem kell jóstehetség, nem kell mozgalom ehhez. Önmagától megérve, a legtermészetesebb fejlődés kényszerű eredményeként fog Ujpest közigazgatásilag is a fővároshoz csatoltatni.

Egy tollvonás — és Nagy-Budapest a világ városokat jellemző fényben és erőben áll. De a törvényhozásnak ez a tollvonása csak nem akar megszületni. Elébe terpeszkedik a politikai irányzatok kátyuba süllyedt szekere. Aminek áldásos voltáról, kikerülhetetlen szükségességéről az illetékes tényezők, — szakemberek és laikusok — meg vannak győződve; amit másfél évtized óta minden kormány beigér a közel jövő teendőjeként: Nagy-Budapest törvénye ott porlad a belügyminiszterium akta-temetőjében, ahonnan időről-időre előszedik, valószínűleg exhumálják, hogy a politikai időjárás mértékével próbára téve, ismét pihenőre helyezték. S természetes, hogy a visszahelyezés temetője egyszerűsége az égető gazdasági és szociális kérdések megoldásának is, melyek nemcsak a rohamosan fejlődő környék lakosságát, de legelsősorban magát a fővárost is közelről érintik.

E cikk keretén kívül állónak tartjuk a Nagy-Budapest tervezetbe való részletes behatolást. Ujpest r. t. város adott helyzetéről szólva azonban elkerülhetetlenül szükségesnek tartjuk tisztázását egy elvi kérdésnek, kapcsolatban a fővároshoz való csatoltatás kérdésével.

A közigazgatás tervbe vett reformjáról, — mely már a kormány öszi programjában is szerepel — annyi kiszívargott már, hogy a községi önkormányzatok vezetői állami kinevezést nyernek. Rendezett tanácsú városok élén államilag, élethossziglan kinevezett polgármesterek lesznek.

Ujpest város f. évi augusztus hó 28-án tisztújító közgyűlést tartván, többek között polgármester is választ.

(Az ország többi városaiban meghosszabbítják az időközben lejáró, ciklusos tisztviselői madátumokat, amíg a közigazgatás reformja törvényerőre emelkedik.) A megválasztott polgármester mindenestre utolsó választott polgármestere lesz Ujpestnek. Kétségtelen viszont, hogy a kormány — tudomással bírván egyébként is Ujpest város súlyos közigazgatási bajairól — nem ok nélkül tesz kivételt Ujpesttel, amikor nem ott kezdi a kinevezésekhez való berendezkedést. Legyen szabad felemlíteni itt azt a körülményt is, hogy dr. *Heltai Ferenc*, a főváros tragikus végű főpolgármestere, ischli tartózkodása folyamán, — még akkor is, mikor a betegség már lenyűgözte — sürgősen magához hozatta a fővárosi törvény revíziójára, a Nagy-Budapest megalkotására vonatkozó könyveket és tanulmányokat, sőt dr. *Bárczy István* polgármestert is magához kéréte, hogy ezt a nyilván aktuális kérdést kellőleg előkészítsék.

Egymás mellé állítva az eseményeket, kitűnik, hogy Ujpestnek a fővároshoz való csatoltatása küszöbön áll. Kontúrjai azonban távolról sem azok, mint amelyeket Ujpest remél. Nincs itt egyébről szó, mint hogy *Ujpest Pest vármegye törvényhatósága helyett, a főváros törvényhatósága alá kerüljön*. Csöbörből vederbe. Megtartja autonómiáját: amennyire a közigazgatási reform engedi. Gyönyörködhetik viruló adósságaiban, kitűnő közegészségügyi intézményeiben, kövezetlen utcáiban, elkeseredett munkástömegek kielégítetlen igényeiben, utcaszáli kortések hangos gyözelmeiben, szegényletes közlekedési mizériáiban. Vigasztalhatja ezzel szemben magát a boldogító tudattal, hogy polgárainak keservesen kiizzadott pótdólya és egyéb jöve-

(Idő) (Köt.)
delmei felett nem Pest vármegye, hanem Budapestmegye törvényhatósága gyakorol másodfokú ellenőrzést. Magyarul ez annyit jelent, hogy Ujpest a vármegye kisebb politikai befolyása alól a főváros mindenkor erősebb befolyása alá kerül. A vármegyének tett szivességek után jöjjenek Ujpest fővárosi jóakarói és barátai. Miért ne! Legfeljebb a politikai váltógazdaság kortes-számlái változnak. Egy kis forduló. Ujpest a fővárosnak exotikus gyarmata lesz, — autonomiával! . . .

Igy fest a becsatolás képe, melyért szent helyetek formálódnak „mozgalommá“ mostanában Ujpesten, — kívül a körökön, melyek a községi választást egymást között intézik el.

A becsatolásnak jelentősége természetesen csak úgy volna, ha annak megoldása Ujpestnek a fővárosba való teljes bekebelezése és egybeolvasztása útján történnék meg. Ahogy annak idején Kőbányával történt.

Az angol *rádius-rendszer*, — mely bizonyos körzet helyiségeit az autonómiák némi épségben tartása mellett, a nagyvárosi központ alá rendeli — alkalmazható volna minden vidéki városra, csak éppen Ujpestre nem, mely közel hatvanezer nyíl lakosságával kinőtt már a sorból, semhogy a főváros elkésett gyámi kirendeltségét örömmel, elmentmondás nélkül fogadhatná. A becsatolás esélyeinek paritásos mérlegelése és kiegyenlítése nélkül Ujpest csak jelszavakat nyert a kérdés hangoztatásával.

Ezért kell elvileg tisztázni, mi rejlik valójában az ígért földnek feltüntetett becsatolás hátterében.

Ujpest népe azonban vajmi keveset törődik most ezekkel a kérdésekkel. Nem érdekli, hogy kiáltó a város közszükségleti igénye; hogy nőttön-nőnek a közterhek s ezzel szemben ijesztően csap-pan a fogyasztási adóbevételei, stb. stb. Községi választás lesz Ujpesten augusztus 21-én. Cél, tartalom és program nélkül. Azaz nem! A politikai pártok játsszák el az ő paktumba foglalt, kisdéd játszmáikat. Ötven „politikust“ küldenek az ujpesti városházára.

Magyar Elemér.

kesfővárosi háziyomda 1913